

A NAPPALI VÁROS

Gyalogosok, „vendégmunkások” • Raktárak
üzletek helyett • Együtt a lakókkal

Belváros marad-e a Belváros? Mi lesz új, mi lesz más az ötödik kerületben tíz-tizenöt év múlva? Mi az, ami elhatárolja most és majd a főváros többi kerületétől? *Kérdések, amelyeket sok belvárosi, sőt budapesti megfogalmaz magának.* De hogyan és milyen eredménnyel keresik a választ a kerület vezetői, akiknek hivatali gondja a Belváros fejlesztése. *Borbély Gábor* kerületi első titkár szavaiból kiderül, egyértelművé válik ennek a kerületnek öröme és gondja, jelene és jövője is. Az ifjúsági mozgalomból idekerült fiatal tanárember hamar belvárosi lett. Így fogalmazza válaszait:

— A Belváros, az egykori városfalak eltűnésével is — amit tudunk, megőrünk belőle a jövőnek — *Budapest központja maradt.* A Belváros — hiszem, hogy magasabb színvonalon — az marad, ami volt, Budapest szíve, rendkívül vonzó kerülete. A gyalogosoknak is, annak ellenére, hogy ez a kerület elképesztő átmenő forgalmat bonyolít le. Ezen a 2,6 négyzetkilométernyi területen él 56 000 lakos mellett naponta több mint félmillió — ügyintéző, vásárló, turista, szórakozó, sétáló — ember fordul meg, s mind nagyobb terület lesz a gyalogosoké.

■ **Ez a zsúfoltság arra utal, hogy Budapest kinötte városközpontját.**

— Ezt a városközpontot feltétlenül. Ismeretes, hogy hat városrészközpont épül a fővárosban — de ezek hatása, enyhítő hatása csak évekkel később érződik majd. *A zsúfoltság itt adottság, számolni kell vele.* A Belvárosban gyakran még a járdán sem levegőzhetnek az óvodások, mert a járdák nagy részét autók, rakodó teherautók, árukonténerek, dobozok, ládák foglalják el. A kerület beépítettsége ötvenegyszázalékos, a terület 31 százaléka út, és csak hét százalék a zöldterület. S ha már gondjaink föltárásánál tartunk, elmondom, hogy *itt van Budapest legzajosabb pontja is, az Engels téri autóbuszmegálló.* Az Engels tér nagyobb forgalmat bonyolít le, mint a Déli pályaudvar! És mi következik ebből: a kerületben, a Belvárosban harmincegy százalékos a levegő szénmonoxid telítettsége! Semmi nem indo-

kolja, hogy a nemzetközi járatok kivételével autóbusz-pályaudvar maradjon az Engels téren!

■ **Sok mindentől itt van a legtöbb. Ebben a kerületben van például a legtöbb pénz, itt van az OTP, a Nemzeti Bank.**

— Igaz, sok a pénz, de mind a másé.

■ **Mégis, mitől belváros ez a kerület?**

— Jellegét elsősorban a területi elhelyezkedése határozta meg. E Dunával lezárt félkör mellé telepedett egykor a város.

■ **Amely ma visszajár ide!**

— Így van. És bizonyos feladatok messze túlnőnek a kerület határain. A kerület városfejlesztési tervei egyes területeken csak az itt élő lakosság létszámát veszik figyelembe, arra épülnek, *de egész Budapest idejéről például vásárolni.* És nekünk nincs módunk — mert nincs helyünk — nagy áruházak, nagy üzletek és nagy iskolák, óvodák építésére. Különben mi csak bontással tudunk építeni. A kereskedelem, a divat, az idegenforgalom csak egyike a kerületre koncentrálnak, de erőnk, vagy, ha úgy tetszik, határainkat meghaladó jellegzetességnek.

■ **A Belváros hivatali negyed is.**

— Ötszáz, országos irányító és gazdálkodó szervezet van a kerületben.

■ **Azt mondják, ahol hivatal van, ott bürokrácia is van.**

— A nagy számok törvénye alapján van benne igazság is. *A Belváros nappali város,* száznegyvenezer a hivatali, gazdálkodó egységeiben dolgozó „vendégmunkásaink” száma. A legtöbb kerületi és országos hatáskörű intézményt innen irányítják. De a kerület is részt vesz országos és fővárosi jellegű feladatok megoldásában. Budapest példáján a kisajátítási ügyekkel az ötödik kerületi tanács foglalkozik. A mi gondunk az idős emberek fővárosi elhelyezése, az országhatáron túli anyakönyvi eljárás, fővárosi hatáskört kapott a kerületi tanács az élelmezés egészségügyi rendjének szabályozásában is. *Így érthető, hogy nagy a tanács, a hi-*

vatali negyed ügyiratforgalma. Tavaly a kerületi ingatlankezelőhöz huszonhat-harmincezer panasz érkezett a lakóházak állapotáról, az egyéb ügyiratok száma pedig a tanácsnál elérte a százharmincezer! Úgy gondolom, hogy a jövőben — éppen a kettős feladat miatt — *jobb kell figyelniünk az ügyintézés további egységesítésére és gépesítésére,* mert állampolgáraink csak hatékonyan dolgozó hivatallal kívánnak találkozni.

■ **Egységes-e a Belváros fejlesztése?**

— A szükségleteknek megfelelően jó a rangsorolás. A felújítás, a szanálás vontatottsága azonban hangulatrontó. E történelmi városrész felújítását gyorsabban kellene az igények közelébe vinni. *Építeni itt csak bontással lehet,* s a foghíj meghatározza, mi kerülhet oda.

■ **Mi hiányzik legjobban a Belvárosból?**

— Mit kívánhatnék ebbe a köröngetegbe? Több zöldet, és azt, hogy az óvodások legalább a járdán sétálhassanak nyugodtában.

■ **Mit telepítené ki, és mit javasolna a megüresedett helyekre?**

— Ma, az ország ipar-cikk-készletének tíz százalékat hozzák az itteni elosztóraktárakba. A zsúfoltság mellett sok hulladék keletkezik, s a raktározás sok értékes területet elvesz más, hasznosabb céloktól. Egyik legszebb üzletsorunk lehetne a Bajcsy-Zsilinszky úton. *Elosztóraktárakkal van tele.* Az, hogy kirakatokat építettek, nem változtatta meg az út raktárjellegét.

■ **Néha úgy tűnik, más a fejlesztési ütem a Belváros jobb és bal oldalán.**

— Ez a különbség a kerület eltérő jellegéből ered. Más Váci utca húzódik a Vörösmarty tér és az Erzsébet-híd között, és más az Erzsébet-híd és a Szabadság-híd között. A jobb oldal — a hivatali, államigazgatási, kereskedelmi, idegenforgalmi negyed —, a bal oldali rész inkább lakóházakból, oktatási intézményekből áll. A jobb oldal fejlesztése kiemeltebb, és az így van rendjén, hiszen *ahol több ember kiszolgálásáról, ellátásáról van szó, indokolt a nagyobb arányú beruházás is.* Az persze más kérdés, hogy ez is kevés, ha a valóságos igényekhez vagy elképzeléseinkhez mérjük. Nem túlzás, ha azt mondom: ami itt épül — hivatal, üzlet, divatház, óvoda vagy iskola —, csak részben lesz a kerület lakosaié. Nekünk, sok döntésünkben Budapest méreteiben kell gondolkodnunk.

■ **Érződik-e, hogy a városfejlesztést irányító Fővárosi Tanács ebben a kerületben van?**

— Előnyt nem érzünk, de a szükségletek felismerését, a Belváros jellegének meg-

felelő tennivalók rangsorolását igen! *Az első rendezési terv erre a városrészre készült el.* Plusz hitelt kapott a kerület az egykor fallal körülvett város rekonstrukciójára. A gázprogram fokozatosan megszünteti a füstölő kéményeket, tisztább levegőt ígér. S mivel sok idős ember él kerületünkben és főleg emeletes házakban, ezért a Fővárosi Tanács segítségével nagyszabású *liftjavító akció indult,* hogy 1980-ra valamennyi rossz, elavult liftet kicseréljenek, felújítsanak.

Minden megtervezett feladatunk mellett természetesen számítunk — a lehetőségek határain belül — az eddig is nagy értékű társadalmi segítségre. Számítunk az anyagiakra — két év alatt harmincnyolcmillió forintot fizettek be vállalatunk városfejlesztésre — és a munkára. *Hiszen várost, Belvárost építeni, rendben tartani, csak közös akarattal, együtt tudunk.*

Paizs Gábor